

Σεβασμιώτατε, αγαπητοί πατέρες και αδελφοί,

Με ιδιαίτερη χαρά βρίσκομαι κοντά σας αυτή την κατεξοχήν όμορφη περίοδο, όπου όλη η κτίση, φαίνεται να προετοιμάζεται σιωπηλά για το μεγάλο γεγονός της Αναστάσεως. Γεμάτη φως και χρώματα, η φύση ανοίγεται σε μια πορεία από το πάθος προς το φως, από τη σιωπή προς τη ζωή.

Είναι η άνοιξη· η εποχή που διαδέχεται τον χειμώνα, τη μουντάδα και το σκοτάδι. Η εποχή της αναγέννησης, όπου η φύση μοιάζει να συμμετέχει σε ένα πανηγύρι ήχων, χρωμάτων και αρωμάτων. Μετά από έναν μακρύ, κρύο και σκοτεινό χειμώνα, η άνοιξη γίνεται μια νότα αισιοδοξίας, που ανανεώνει τη διάθεσή μας και γεννά μέσα μας ελπίδα και προσδοκία. Όπως εύστοχα έχει ειπωθεί, «η άνοιξη είναι ο τρόπος του Θεού να μας λέει: πάμε άλλη μια φορά». Είναι μια επανεκκίνηση, μια νέα αρχή.

Η άνοιξη έχει από παλιά ταυτιστεί με την Ανάσταση. Υπάρχει μια βαθιά και άρρηκτη σχέση ανάμεσα στις δύο, καθώς μέσα στον ετήσιο κύκλο του χρόνου συναντιούνται πάντοτε την ίδια περίοδο. Οι ανοιξιάτικες εικόνες, οι διεργασίες και τα αρώματα της φύσης προεικονίζουν και προαναγγέλλουν το αναστάσιμο μήνυμα, ενώ ταυτόχρονα η Ανάσταση χαρίζει στην ανοιξιάτικη πανδαισία ένα βαθύτερο νόημα και μια πνευματική πληρότητα.

Το εντυπωσιακό είναι ότι τόσο η άνοιξη όσο και η Ανάσταση ακολουθούν περιόδους που θυμίζουν θάνατο. Ο χειμώνας μοιάζει να ακινητοποιεί τη φύση, ενώ το Πάθος οδηγεί τον Χριστό στον Σταυρό και στον τάφο. Κι όμως, και στις δύο περιπτώσεις, αυτό που ακολουθεί είναι η νίκη της ζωής απέναντι στη φθορά.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η άνοιξη δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια σιωπηλή ανάσταση της κτίσης: όλα αλλάζουν μορφή, οι οφθαλμοί γίνονται άνθη και τα άνθη καρποί. Είναι σαν η φύση, ήδη στολισμένη, να ετοιμάζεται να συμπορευθεί με τον άνθρωπο στη Μεγάλη Εβδομάδα και να συνορτάσει μαζί του, στο τέλος αυτής της πορείας, το μέγα και φωτεινό γεγονός της Αναστάσεως.

Η άνοιξη, όμως, παριστάνει και κάτι ακόμη πολύ ουσιαστικό, το οποίο βρίσκει την πλήρη εκπλήρωσή του στο γεγονός της Αναστάσεως. Άνοιξη σημαίνει μια δυναμική ώθηση προς το νέο, προς το αναγεννημένο. Κινητοποιεί όλες τις δυνάμεις της φύσης για την απαρχή μιας νέας ζωής, ακόμη κι αν γνωρίζει ότι ο

επόμενος χειμώνας, όπου όλα θα ακινητοποιηθούν και πάλι, είναι αναπόφευκτος.

Το ίδιο μήνυμα της αναγέννησης προσφέρει και η εορτή της Αναστάσεως, με μία όμως καθοριστική διαφορά: εδώ δεν υπάρχει επιστροφή στον χειμώνα. Η μετοχή του ανθρώπου στο αναστάσιμο γεγονός ανοίγει τον δρόμο για την απελευθέρωσή του από τα δεσμά της αμαρτίας και του θανάτου. Δεν πρόκειται για μια επαναλαμβανόμενη, «εποχική» ανανέωση, όπως συμβαίνει στη φύση, αλλά για μια οριστική ρήξη με το παρελθόν και μια μετάβαση από τη φθορά στην αφθαρσία, από τον θάνατο στη ζωή του καινού κόσμου.

Αυτή τη μετάβαση από τον θάνατο στη ζωή την περιγράφει ο ίδιος ο Χριστός με εικόνες παρμένες από την άνοιξη, όπως μας τις διασώζει ο ευαγγελιστής Ιωάννης: «αν ο σπόρος του σιταριού με την σπορά δεν πεθάνει τότε μένει ένας σπόρος μόνος του. αν πεθάνει θα βλαστήσει πολύ καρπό». Το ίδιο θεολογικό βάθος αναπτύσσει και ο Απόστολος Παύλος, όταν παραλληλίζει τον σπόρο με το ανθρώπινο σώμα: «σπείρεται φθαρτόν, ἐγείρεται ἄφθαρτον· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν». Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι η Εκκλησία καθιέρωσε τα κόλλυβα να παρασκευάζονται από σιτάρι, ως σημείο ελπίδας και αναστάσεως.

Κεντρικό στοιχείο, τόσο της άνοιξης όσο και της Αναστάσεως, είναι το φως. Από τη μία πλευρά, το κτιστό φως του ήλιου, που ζωογονεί τη φθαρτή φύση και από την άλλη, το άκτιστο φως του Αναστημένου Χριστού, που ζωογονεί και αφθαρτοποιεί τον άνθρωπο, φωτίζοντάς του τον δρόμο που οδηγεί στη θέωση.

Σεβασμιώτατε,

Ερχόμενος από το Περιβόλι της Παναγίας, το Άγιο Όρος, κατόπιν της ευγενικής προσκλήσεώς σας να απευθύνω λόγο στην αγάπη όλων, μεταφέρω και την ευλογία της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Μια ευλογία που, σαν ευωδία, αναβλύζει από το Περιβόλι Της.

Μια ευλογία που, επειδή ο τόπος σας γειτνιάζει με το Άγιο Όρος, μπορεί εύκολα να θεωρηθεί δεδομένη, αλλά στην πραγματικότητα αποτελεί ταυτόχρονα δώρο και ευθύνη· διότι η γειτνίαση με το ιερό Περιβόλι της Παναγίας δεν είναι απλώς γεωγραφική αλλά πνευματική, και η Εκκλησία που διακονεί αυτόν τον τόπο φέρει την ευθύνη να μεταγγίζει αυτό το άρωμα στις ζωές των ανθρώπων που ζουν πλησίον του, καλώντας τους σε ζωή προσευχής, ταπείνωσης και αγάπης.

Οι ακατάπαυστες προσευχές και οι καθημερινές ιερές ακολουθίες που τελούνται μέχρι σήμερα σε ολόκληρη την Αθωνική Χερσόνησο αποτελούν πνευματική καλλιέργεια που ανθίζει καρπούς ζωής· καρπούς που ευωδιάζουν και τροφοδοτούν πνευματικά όχι μόνο όσους ζουν και αγωνίζονται εντός του Αγίου Όρους, αλλά και ολόκληρη την οικουμένη.

Η ευωδία της Παναγίας είναι η χαρά που κατοικούσε μέσα Της, διότι έφερε στα πανάχραντα σπλάχνα Της την ίδια την Πηγή της χαράς, τον Χριστό. Μια χαρά που πήγαζε από τη βεβαιότητα της πίστεώς Της στον Υιό και Θεό Της. Και αυτής της χαράς είμαστε όλοι μέτοχοι, ως παιδιά Της και ως μέλη της Εκκλησίας.

Γι' αυτήν τη χαρά θα προσπαθήσω, μέσα σε λίγες γραμμές, να αναφερθώ, μέσα από το μήνυμα της χαρμολύπης που κυριαρχεί στην Εκκλησία μας. Χωρίς σταυρό δεν υπάρχει Ανάσταση. «Ίδού γάρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ, χαρά ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ». Ο πόνος του Σταυρού μας άνοιξε την οδό για να πορευθούμε προς την χαρά της Αναστάσεως

Με την όμορφη και κατανυκτική σημερινή εκδήλωση, μέσα από τους ύμνους της Μ. Τεσσαρακοστής και της Μεγάλης Εβδομάδας, καθώς και τους ψαλμικούς θρήνους που συνταράσσουν συναισθηματικά τον χριστιανό, βοηθούμαστε να εισέλθουμε στο κλίμα της Μεγάλης Εβδομάδας· αυτής της κορυφαίας εβδομάδας του έτους, κατά την οποία διαδραματίζονται τα μεγάλα γεγονότα για τη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους.

Το οδοιπορικό της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, που κλείνει σήμερα, υπήρξε μια πορεία πνευματικού αγώνα. Κάθε βήμα και μια προσπάθεια του χριστιανού, με εφόδια την ταπείνωση και την επίγνωση της αμαρτωλότητάς του, για να πετύχει τον σκοπό του, να γευθεί την χαρά της Αναστάσεως. Οι κατανυκτικές ακολουθίες και οι ύμνοι ενίσχυαν αυτήν την προσπάθεια. Δεν απέλπιζαν, αλλά ενθάρρυναν τον πνευματικό αγώνα του χριστιανού. Ενώ χαρακτηρίζονταν από πένθος και δάκρυα, έλαμπε μέσα από αυτήν την κατάσταση το φως της Αναστάσεως, που μετέτρεπε τη λύπη και τον πόνο σε προσδοκία να γευθούμε την χαρά που φέρνει η Ανάσταση του Χριστού.

«Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου από του παιδός σου, ότι θλίβομαι...», φωνάζει ικετευτικά ο ψαλμωδός προς τον Θεό. Κι εμείς, μαζί του, αναγνωρίζουμε την άθλια κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε και Τον

παρακαλούμε: «...αμέσως άκουσε την προσευχή μου, δώσε σημασία στην άρρωστη ψυχή μου και θεράπευσέ την».

Ας προσέξουμε την κραυγή του υμνωδού: ενώ ο άνθρωπος βρίσκεται σε ελεεινή πνευματική κατάσταση, όταν όμως θλίβεται γι' αυτήν, όταν έχει κατάνυξη, συντριβή και δάκρυα, και ζητεί, όπως ο ανίατα ασθενής, την υγεία του, τότε ο Θεός θα τον προσέξει και θα τον εισακούσει.

Στη διάρκεια αυτής της πορείας, μπορεί να επέλθει κάποια κόπωση. Εκεί, πάλι, ο υμνωδός παρακινεί και αφυπνίζει: «Ψυχή μου, ψυχή μου, ανάστα· τί καθεύδεις;...». «Ξύπνα! Γιατί κοιμάσαι ακόμη; Πλησιάζει το τέλος της ζωής σου και θα ταραχτείς, γιατί θα βρεθείς ανέτοιμη. Ξύπνα, λοιπόν, και ετοιμάσου, για να σε λυπηθεί Εκείνος που είναι ο πανταχού παρών και τα πάντα πληρών».

Πόσο όμορφα στολίζεται με αυτούς τους ύμνους αυτή η καταλυτική πορεία! Ο αγώνας, αν και επίπονος, γίνεται ωραίος. Η χαρμολύπη μας ετοιμάζει για να εισέλθουμε στην Μεγάλη Εβδομάδα. Εδώ έρχεται ο ίδιος ο Χριστός και μας καλεί όλους να ανεβούμε μαζί Του στα Ιεροσόλυμα, να συμπάσχουμε και να συσταυρωθούμε μαζί Του. Μας καλεί να καθαρίσουμε τη διάνοιά μας από τις πρόσκαιρες ηδονές του βίου, δίνοντάς μας την υπόσχεση ότι θα ζήσουμε αιωνίως μαζί Του.

Η πορεία του Χριστού προς το Πάθος, τη σταυρική θυσία και τον θάνατο φανερώνει πόνο και λύπη. Ο πόνος του Σταυρού και η λύπη του θανάτου αποκαλύπτουν την αγάπη του Θεού για τον άνθρωπο· την θυσιαστική αγάπη που νικά τον θάνατο. Με την Ανάσταση, ο Χριστός μάς καλεί να γίνουμε όλοι μέτοχοι αυτής της χαράς, μαζί Του.

Αυτή η χαρά γίνεται σκοπός και τρόπος ζωής. Αυτή η χαρά γίνεται το ζητούμενο για τον άνθρωπο, να την αποκτήσει και να μείνει χαρούμενος. Αυτή η χαρά αποκαλύπτει και το θέλημα του Θεού, που μας θέλει και μας καλεί με κάθε τρόπο να είμαστε μαζί Του.

Η χαρά, σε μια απλή ερμηνεία, σημαίνει ευφροσύνη, αγαλλίαση, καλή ψυχική διάθεση. Δεν είναι τυχαίο ότι η λέξη «ενθουσιασμός» κρύβει μέσα της το «έν Θεῷ»· δηλαδή, η αληθινή χαρά έχει πάντοτε αναφορά στον Θεό. Γι' αυτό και η χαρά δεν είναι απλώς ένα συναίσθημα, αλλά απόφαση ζωής και τρόπος υπάρξεως.

Στη σημερινή πραγματικότητα, όμως, ο άνθρωπος φαίνεται να δυσκολεύεται να χαρεί. Άγχος, φόβος, θλίψη και θυμός καταλαμβάνουν μεγάλο μέρος της καθημερινότητάς του. Τα ερεθίσματα είναι αμέτρητα και η εσωτερική του κατάσταση συχνά μοιάζει εξαντλημένη, χωρίς αντοχές και προσανατολισμό. Έτσι γεννιέται εύλογα το ερώτημα: ποια ελευθερία και ποια δυνατότητα επιλογής, ζει πραγματικά ο άνθρωπος, όταν όλα φαίνεται να τον παρασύρουν χωρίς έλεγχο;

Μέσα σε αυτή την πίεση, η χαρά μετατίθεται συνεχώς στο μέλλον: «όταν θα βρω δουλειά... όταν θα εξασφαλιστώ... όταν θα πετύχω... τότε θα χαρώ». Και έτσι η χαρά γίνεται μια διαρκής αναμονή, ένα άπιαστο όνειρο.

Όμως η χαρά δεν ανήκει ούτε στο χθες ούτε στο αύριο· ανήκει στο σήμερα. Και το ερώτημα που αναδύεται αβίαστα είναι: πώς μπορεί η χαρά να γίνει παρούσα στη ζωή του ανθρώπου; Και πώς μπορεί να διατηρηθεί;

Η χαρά είναι ένα αυθεντικό συναίσθημα που υπάρχει ήδη μέσα στον άνθρωπο. Το βλέπουμε καθαρά στα μικρά παιδιά, τα οποία, μέσα από καθετί νέο που ανακαλύπτουν στον κόσμο, εκφράζουν αυθόρμητα τη χαρά τους, χωρίς να τους έχει διδάξει κανείς πώς να χαίρονται. Αυτή η φυσική, αβίαστη έκφραση των παιδιών, μαρτυρεί ότι η χαρά δεν είναι κάτι επίκτητο, αλλά κάτι βαθιά εγγεγραμμένο μέσα στην ανθρώπινη ύπαρξη.

Γι' αυτό και ο αγώνας του ανθρώπου στη ζωή δεν είναι να «κατασκευάσει» τη χαρά, αλλά να την ξαναβρεί. Να επιστρέψει σε αυτό που ήδη υπάρχει μέσα του, αλλά έχει καλυφθεί με τον χρόνο.

Εύλογα, λοιπόν, γεννιέται το ερώτημα: ποια είναι η αιτία που ο άνθρωπος απομακρύνθηκε από τη χαρά; Γιατί την ξέχασε; Η απάντηση δεν μπορεί να είναι ίδια για όλους, γιατί κάθε άνθρωπος είναι μοναδικός. Αυτό όμως που μπορεί να γίνει είναι, ο καθένας, μέσα από μια ειλικρινή εσωτερική διεργασία, να σταθεί απέναντι στον εαυτό του και να αναζητήσει τις προσωπικές του απαντήσεις.

Ερωτήματα όπως: τι μου δίνει χαρά; πώς τη βιώνω; γιατί τη χάνω τόσο εύκολα; μπορώ να τη μοιραστώ;..... μπορούν να γίνουν ένας οδηγός αυτογνωσίας και μια αφορμή για μια ουσιαστική επανεκκίνηση της χαράς στη ζωή του ανθρώπου. Γιατί η χαρά είναι καρπός προσωπικού κόπου και εσωτερικής εργασίας. Πηγάζει από μέσα μας.

Ο άνθρωπος καλείται να «σκαλίσει» τον εσωτερικό του κήπο. Να καλλιεργήσει το χώμα της καρδιάς του, ώστε να έρθουν στο φως θαμμένοι θησαυροί και αρετές που ίσως αγνοεί. Μαζί όμως χρειάζεται και το ξερίζωμα της αγριάδας, εκείνων των παθών και συνηθειών που σκληραίνουν το χώμα και το καθιστούν άγονο. Αυτή η εσωτερική καλλιέργεια απαιτεί ενδιαφέρον, επιμονή και προσωπικό κόπο. Αυτή η εκούσια επίπονη προσπάθεια είναι η μετάβαση από την λύπη στην χαρά.

Συχνά, όμως, συμβαίνει το αντίθετο. Ο άνθρωπος αναζητά τις αιτίες των προβλημάτων του έξω από τον εαυτό του.

Ψάχνει μονίμως σε λάθος σημείο. Σκοτείνιασε ο εσωτερικός του κόσμος και αντί να ψάχνει μέσα του, ψάχνεται γύρω του, μακριά από τον εαυτό του, μακριά από την αιτία των προβλημάτων του. Προφανώς δεν τον ενοχλεί το εσωτερικό του σκοτάδι, το έχει συνηθίσει, αναζητώντας λύσεις στα προβλήματα και αφορμές χαράς, έξω από αυτόν.

Έτσι, όμως, η χαρά παραμένει άπιαστη. Γιατί η χαρά, όπως μαρτυρούν και τα ίδια τα νοήματά της, είναι πρωτίστως εσωτερική κατάσταση. Και όταν καλλιεργηθεί μέσα στον άνθρωπο με πνευματικό αγώνα, τότε ανθίζει και ευωδιάζει και προς τα έξω, φωτίζοντας και τον ίδιο και τον κόσμο γύρω του.

Η χαρά δεν είναι απλώς ένα ανθρώπινο συναίσθημα· είναι μια κατάσταση υπέρβασης. Είναι ο δεύτερος καρπός του Αγίου Πνεύματος, μετά την αγάπη, όπως μας τον απαριθμεί ο Απόστολος Παύλος στην προς Γαλάτας επιστολή του. Και δεν είναι τυχαία αυτή η σειρά: η χαρά εμπεριέχει την αγάπη. Η αγάπη είναι το άρωμα του άνθους της χαράς. Το αντίθετό της δεν είναι η λύπη, αλλά ο φόβος. Όπου απουσιάζει η χαρά, κυριαρχεί ο φόβος· όπου όμως υπάρχει χαρά, υπάρχει αγάπη, και η αγάπη, όπως μας λέει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, «έξω βάλλει τὸν φόβον».

Συχνά, όμως, ο άνθρωπος αναζητά τη χαρά σε λάθος δρόμους. Τη συγχέει με την αχαλίνωτη διασκέδαση, με την ηδονή, με το ξεφάντωμα, με την πολυτέλεια. Κι όμως, πίσω από τη φαινομενική ευθυμία, κρύβονται συχνά εσωτερική ερημιά, κόπωση και μοναξιά. Δεν είναι τυχαία η σοφή ρήση του Σόλωνα: «φεύγε την ηδονή που γεννά λύπη». Γιατί ό,τι υπόσχεται χαρά, αλλά αφήνει πίσω του κενό και σκοτάδι, δεν είναι αληθινή χαρά.

Το ίδιο ψεύδος κρύβεται και στην ταύτιση της χαράς με τον πλούτο, την εξουσία ή την κοινωνική επιτυχία. Η πραγματικότητα το διαψεύδει

καθημερινά. Γι' αυτό και οι Πατέρες της Εκκλησίας είναι ξεκάθαροι. Ο Μέγας Βασίλειος τονίζει ότι ο άνθρωπος που ζει μακριά από τον Θεό δεν μπορεί να είναι αληθινά ολοκληρωμένος. Και ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μας υπενθυμίζει ότι τη γνήσια χαρά δεν τη χαρίζουν ούτε τα χρήματα, ούτε η δύναμη, ούτε οι απολαύσεις, γιατί είναι επιφανειακά. Μόλις χαθούν χάνεται και η χαρά. Η γνήσια χαρά κατακτιέται μόνο με τα πνευματικά κατορθώματα και την αγαθή συνείδηση, γιατί πιάνει ρίζες και μένει.

Η αληθινή χαρά γεννά μέσα στον άνθρωπο μια εσωτερική βεβαιότητα, που δεν εξαρτάται από τις εξωτερικές συνθήκες. Είναι μόνιμη, αναφαίρετη και βαθιά. Δεν είναι προσποιητή ούτε επιφανειακή. Αναβλύζει από τα βάθη της υπάρξεως. Το χαμόγελο είναι η εξωτερική της μαρτυρία· μοιάζει με το φως στην εξώπορτα ενός σπιτιού: όταν είναι αναμμένο, φανερώνει ότι το σπίτι κατοικείται. Έτσι και ο άνθρωπος που χαμογελά αληθινά, φανερώνει ότι κατοικεί μέσα του Εκείνος που γεννά τη χαρά και την κάνει να μένει.

Η χαρά δεν συμβιβάζεται με τον εγωισμό, τη ζήλια, το μίσος και την απομόνωση. Δεν μπορεί να υπάρξει εκεί όπου κυριαρχεί η κακία και η φιλαυτία. Αντίθετα, καρπός της χαράς είναι η ταπείνωση, η υπομονή, η αλήθεια, η ελευθερία και η αγάπη.

Η εποχή μας πάσχει από έλλειψη αληθινής χαράς, γιατί έχει πλημμυρίσει από θλίψη και αποξένωση. Ζούμε σε μια κοινωνία χωρίς ουσιαστική κοινωνία μεταξύ μας, όπου ο άνθρωπος βιώνει βαθιά μοναξιά. Όταν η λογική λειτουργεί χωρίς την καρδιά, υψώνονται τείχη εγωισμού που απομονώνουν τον άνθρωπο. Όταν όμως η λογική κατεβαίνει στην καρδιά και γίνεται καρδιακός λόγος, τότε τα τείχη γκρεμίζονται. Και όταν γκρεμίζονται τα τείχη, το συναίσθημα που γεννιέται είναι ένα: η χαρά.

Ο πνευματικός αγώνας είναι η προσπάθεια του ανθρώπου να γκρεμίσει καθετί που του στερεί τη χαρά. Είναι η προσπάθεια του χριστιανού να κάνει τρόπο ζωής τις εντολές του Χριστού. Ο χριστιανός είναι ένας αθλητής· ζει τον καθημερινό του αγώνα με σκοπό τη νίκη. Και η νίκη αυτή δεν είναι άλλη από την αποκατάσταση της ζωντανής επικοινωνίας του με τον Θεό. Τότε ο αγώνας αποκτά νόημα και αξία, γιατί φέρνει μέσα στη ζωή του τον Χριστό, την πηγή της αληθινής χαράς.

Πολλοί άνθρωποι, ακόμη και χριστιανοί, δυσφορούν στο άκουσμα του πνευματικού αγώνα, θεωρώντας τον... κάτι ξένο ή αδιάφορο για τη ζωή τους.

Οι εξωτερικές συνθήκες και τα ερεθίσματα που δέχεται ο άνθρωπος καταλαμβάνουν ολόκληρη την καθημερινότητά του. Ασχολείται μόνο με αυτά. Ο εσωτερικός του κόσμος όμως μένει κενός. Δεν προλαβαίνει να ασχοληθεί. Φτάνει στο σημείο να αδιαφορεί για αυτόν.

Ο άνθρωπος πλάστηκε από τον Θεό έχοντας έμφυτη μέσα του τη χαρά, γιατί ζούσε μέσα στον Παράδεισο της συνεχούς επικοινωνίας με τον Δημιουργό του. Παράδεισος δεν είναι τόπος, αλλά σχέση· η χαρά της επικοινωνίας του Πλάστη με το πλάσμα Του. Αυτήν ακριβώς τη χαρά μίσησε ο διάβολος και επιδίωξε να στερήσει από τον άνθρωπο, διακόπτοντας τη σχέση του με τον Θεό μέσω της παρακοής. Αποτέλεσμα ήταν ο φόβος.

«Πού είσαι, Αδάμ;» φωνάζει ο Θεός, όχι γιατί αγνοεί, αλλά για να του δώσει ευκαιρία επιστροφής. Κι όμως, ο Αδάμ απαντά: «Τὴν φωνή Σου άκουσα καὶ φοβήθηκα». Ο φόβος πήρε τη θέση της χαράς και τον οδήγησε να κρυφθεί. Έτσι γεννήθηκε μέσα του η κόλαση της αποξένωσης από τον Θεό.

Η ζωή του ανθρώπου, μακριά από τον Παράδεισο, γίνεται πλέον πορεία κόπου, πόνου και θανάτου. Ο Θεός, παρά την πτώση, δεν εγκαταλείπει το πλάσμα Του. Σέβεται το αυτεξούσιό του, αλλά δεν παύει να του δίνει ευκαιρίες επιστροφής, στέλνοντας προφήτες και αγγελιαφόρους, υπενθυμίζοντας διαρκώς την παρουσία και την αγάπη Του.

Και όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, ο Θεός αποκάλυψε το μέγεθος της αγάπης Του, στέλνοντας τον Μονογενή Υιό Του να προσλάβει την ανθρώπινη φύση και με τη θυσία Του να αποκαταστήσει την κατεστραμμένη σχέση. Δεν εξανάγκασε τον άνθρωπο· αντιθέτως, ταπεινώθηκε, σεβόμενος την ελευθερία του για να του δώσει τη δυνατότητα να Τον αποδεχθεί εκούσια.

Η παρουσία του Χριστού στη γη έφερε στους ανθρώπους πάλι την ελπίδα και την χαρά. Γι' αυτό και η αναγνώρισή Του ως Μεσσία γεννούσε αυθόρμητη χαρά μέσα τους: «Εύρηκαμεν τὸν Μεσσιάν!» φώναζαν και καλούσαν και τους άλλους να έρθουν να τον γνωρίσουν από κοντά. Το κήρυγμά Του κατεδάφιζε τα τείχη του εγωισμού, φώτιζε το σκοτάδι της ζωής και έσπερνε τη χαρά.

Μόνο οι «βολεμένοι» της εποχής δεν Τον δέχθηκαν. Οι γραμματείς και οι φαρισαίοι, προσκολλημένοι σε έναν Θεό τιμωρό και όχι αγάπης, δεν ήθελαν να «ξεβολευτούν». Τηρούσαν τον Νόμο χωρίς καρδιά, άγευστοι αγάπης και χαράς. Και πόσο γνώριμη είναι αυτή η στάση και στις μέρες μας, όταν η τυπική

θρησκευτικότητα αντικαθιστά τη ζωντανή σχέση με τον Χριστό, γεννώντας σκληρότητα, κρίση και πνευματική ξηρασία.

Στα δρώμενα της Μεγάλης Εβδομάδας θα δούμε την δαιμονική χαρά που γέμισαν αυτοί που μισούσαν τον Χριστό. Με την σύλληψη, το κριτήριο, την καταδίκη σε θάνατο, τον εμπαιγμό και το μαστίγιο, την ανάβαση στον Γολγοθά και την Σταυρική θυσία, ο διάβολος και οι υπηρέτες του είχαν αυτήν την χαρά γιατί νόμιζαν ότι νίκησαν αυτόν που Τον θεωρούσαν απειλή. Ο διάβολος πανηγύριζε την Μεγάλη Παρασκευή την νίκη του εναντίον του Θεού. Νίκησε όμως; Όχι! Αυτή η Παρασκευή ήταν η ήττα του διαβόλου!

Οι μαθητές από την άλλη, μόλις στερήθηκαν τον Διδάσκαλό τους, έχασαν τη χαρά που τους κρατούσε ζωντανούς. Τους κυρίευσε ο φόβος και η αγωνία, και κρύφθηκαν «διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων». Η Σταύρωση και η ταφή του Ιησού προκάλεσαν πλήρη αναστάτωση στις ψυχές των μαθητών. Λύπη, φόβος, απογοήτευση και αμέτρητοι λογισμοί τούς κατέκλυσαν. Τίποτε δεν φαινόταν ικανό να γιατρέψει τον πόνο τους. Ο Διδάσκαλός τους ήταν νεκρός. Η ελπίδα χάθηκε. Η χαρά έσβησε. Όλα γκρεμίστηκαν μέσα τους.

Μέσα στον φόβο και τη σύγχυση, ξέχασαν ακόμη και τα αποκαλυπτικά λόγια που τους είχε πει λίγο πριν από το Πάθος Του· ότι εκούσια θα παραδοθεί, θα πάθει, θα σταυρωθεί και θα ταφεί, αλλά την τρίτη ημέρα θα αναστηθεί. Έμειναν μόνο με τη λύπη και τον φόβο, όπως οι πρωτόπλαστοι έξω από τον Παράδεισο, όταν έχασαν την επικοινωνία με τον Δημιουργό τους.

Το εσωτερικό σκοτάδι των μαθητών, που έμοιαζαν σαν χαμένα πρόβατα χωρίς Ποιμένα, συνοδεύτηκε και από το σκοτάδι της κτίσεως. «Σκότος μέγα ἐγένετο», σημειώνει ο ευαγγελιστής. Η φύση συμπάσχει και θρηνεί τον Δημιουργό της. Όλα έμοιαζαν να έχουν τελειώσει.

Οι όμορφες στιγμές με τον Χριστό, τα θαύματα, οι λόγοι Του, οι κοινές πορείες, το περπάτημα μαζί Του στην αγαπημένη Του λίμνη της Γεννησαρέτ, είχαν γίνει πια μακρινές αναμνήσεις, ανίκανες να απαλύνουν τον πόνο.

Και τότε γεννιέται το μεγάλο ερώτημα:

Ποιος μπορεί να διαλύσει ένα τέτοιο σκοτάδι;

Ποιος μπορεί να νικήσει τη λύπη, την απόγνωση και τον φόβο;

Ποιος μπορεί να ξαναφέρει τη χαρά;

Η Ανάσταση του Χριστού είναι η ήττα της ανθρώπινης λογικής και η νίκη της

πίστεως. Είναι η απάντηση στο αδιέξοδο. **Μόνο Ένας μπορεί.** Ο Αναστάς Κύριος.

Αυτός που αντικατέστησε τη λύπη και τον φόβο με τη χαρά και το φως. Αυτός που με την Ανάστασή Του γέμισε ολόκληρη την κτίση ελπίδα, θάρρος και ζωή. Ποιος μπορεί να περιγράψει τη χαρά που πλημμύρισε τις καρδιές τους, όταν Τον αντίκρισαν Αναστημένο; Η χαρά της Αναστάσεως έγινε σεισμός μέσα τους· γκρέμισε τα τείχη του σκότους, έκλεισε τις πληγές του πόνου, έδιωξε τους λογισμούς της αμφιβολίας και γέμισε τις ψυχές τους φως, θάρρος και άρρητη χαρά.

Οι Μυροφόρες πήγαν στο μνημείο αναζητώντας έναν νεκρό και αξιώθηκαν να δουν τον Αναστημένο.

Οι Μυροφόρες γυναίκες, κινούμενες από αγάπη και ευγνωμοσύνη, αφήφησαν τον φόβο, τους στρατιώτες και την απειλή των Ιουδαίων. Πήγαν νύχτα, την τρίτη ημέρα, για να αλείψουν το άψυχο σώμα Εκείνου που είχε αλλάξει τη ζωή τους. Η αγάπη, τους είχε διώξει τον φόβο. Γι' αυτό και έγιναν οι πρώτες κοινωνοί της Αναστάσεως. Και όταν ο Αναστημένος Χριστός εμφανίστηκε σ' αυτές, ο πρώτος Του λόγος δεν ήταν διδασκαλία, αλλά πρόσκληση χαράς: «Χαίρετε!».

Η χαρά τους ήταν τόσο μεγάλη, τόσο πρωτοφανής, που τα λόγια δεν μπορούσαν να τη χωρέσουν. Γι' αυτό και οι μαθητές αρχικά δεν πίστεψαν τη μαρτυρία τους: «έφάνησαν ένώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν». Πήγαν στο μνημείο με λύπη και επέστρεψαν πλημμυρισμένες από την αποκορύφωση της χαράς της Αναστάσεως.

Στους μαθητές όμως, που ήταν κλεισμένοι στο υπερώο από φόβο, ο Αναστημένος Χριστός τους είπε «ειρήνη ὑμῖν». Αυτό είχαν ανάγκη: την ειρήνη. Γιατί η ειρήνη προηγείται της χαράς και η χαρά γεννιέται μόνο μέσα στην ειρήνη. Τους έδειξε τα τραύματά Του, έφαγε μπροστά τους, για να τους βεβαιώσει ότι ο θάνατος νικήθηκε.

Αυτό που ταράζει βαθύτερα τον άνθρωπο είναι ο φόβος του θανάτου. Με την Ανάσταση του Χριστού ο θάνατος καταργήθηκε. Στη θέση του εδραιώθηκαν η ειρήνη και η χαρά της καινής κτίσεως. Γι' αυτό ο Χριστός ξεχωρίζει τη δική Του ειρήνη από την κοσμική: «Εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν, οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν».

Αυτή η χαρά δεν είναι πρόσκαιρη. Είναι «πεπληρωμένη». Κανείς δεν μπορεί να την αφαιρέσει. Είναι κατάσταση ζωής εν Χριστῷ. Θα την δούμε και στην Ανάληψη: ενώ ο Χριστός αποχωρίζεται σωματικά, οι μαθητές επιστρέφουν στην Ιερουσαλήμ «μετὰ χαρᾶς μεγάλης». Δεν ένιωσαν απώλεια, αλλά πληρότητα.

Σκοπός πλέον του ανθρώπου είναι η χαρά της Αναστάσεως, μια πορεία ζωής για να γίνει τρόπος ζωής και μέσα σ' αυτήν την χαρά όλοι να γίνουμε ένα! Αυτό θα διακηρύξει με εκστατικό τρόπο στον κατηχητικό του λόγο ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, αυτήν την μεγάλη νύχτα της Αναστάσεως, που με τόση λαχτάρα την αναμένουμε, καλώντας όλους, πλούσιους και φτωχούς, νηστεύσαντες και μη, στο «συμπόσιο της πίστεως». Η Ανάσταση γκρεμίζει τα τείχη που χωρίζουν τους ανθρώπους και αποκαλύπτει τη ματαιότητα του εγωισμού, του μίσους και της εμπάθειας.

Όλοι όσοι πιστεύουν στον Χριστό είναι ενωμένοι με τη θυσία Του. Όπως βεβαιώνει ο Απόστολος Παύλος, δεν ζούμε πια για τον εαυτό μας, αλλά για Εκείνον που πέθανε και αναστήθηκε για μας. Καλούμαστε να ζούμε εν Χριστῷ, να κατοικεί μέσα μας, και να γινόμαστε μάρτυρες της αγάπης Του στον κόσμο. Η ζωή μας θα γίνεται μαρτυρία Χριστού.

Ο Σταυρός έγινε η αισχύνη του διαβόλου και η Ανάσταση η οριστική του ήττα. Το κενό μνημείο θα μαρτυρεί ότι το Φως νίκησε το σκοτάδι.

Καθώς ολοκληρώνεται η Μεγάλη Τεσσαρακοστή και εισερχόμαστε στη Μεγάλη Εβδομάδα των Παθών, εύχομαι με κατάνυξη να βιώσουμε τα Άχραντα Πάθη. Να αντιληφθούμε το μέγεθος της θυσίας του Χριστού, που φθάνει μέχρι τον θάνατο για να αποδείξει την αγάπη Του για εμάς. Να πλημμυρίσει η ζωή μας αναστάσιμο φως, ώστε ειρηνικοί, χαρούμενοι και φωτισμένοι να γευθούμε όλοι μαζί τη χαρά της Αναστάσεως.

Το φως έρχεται· το ερώτημα είναι αν θα ανοίξουμε την καρδιά μας για να το δεχθούμε.

Καλή Ανάσταση!